

आत्मयोनये पवनाय स्वजनकवायवे इत्यर्थः ॥ दक्षिणः कुशलः ॥ ९ ॥ रामवृत्त्यर्थं रामाभ्युदयाय ॥ १० ॥ निष्प्रमाणशरीरः परिच्छेदातिक्रान्तदेहः ॥ पीडयामास ॥ लिलंघयि
षा सन्नाहवशतः ॥ ११ ॥ एकेन पीडनव्यापारेण मुहूर्तपर्यंतं चलनं ॥ अशातयत्पर्वतः कर्ता चलनं करणं ॥ १२ ॥ पुष्पमयोयथा ॥ पुष्पप्रचुरः स्वयमिवेत्यर्थः ॥ १३ ॥ उत्तमवी
र्येण तेन पीड्यमानः सपर्वतः सलिलंप्रसुस्त्राव ॥ १४ ॥ उक्तार्थस्यैव विवरणं पीड्यमान इति ॥ कांचनां जनराजतीस्तदाभा रीतीः स्त्रोतःप्रकारान्निवर्तयामास तदाभत्वमुपाधि
कृतं ॥ १५ ॥ किंच स शैलः ॥ समनःशिला विशालाः शिलामुमोच निपीडनात् ॥ अतएव मध्यमेन मध्यभागेनार्चिषा ज्वालयान् जुष्टो योनलस्तस्य धूमराजिरिव बभावित्यर्थः ॥

अंजलिंप्राङ्मुखं कुर्वन्पवनायात्मयोनये ॥ ततोहिवदधेगंतुंदक्षिणोदक्षिणांदिशं ॥ ९ ॥ प्लवगप्रवरैर्दृष्टः प्लवनेरुतनिश्चयः ॥ वद
धेरामवृत्त्यर्थं समुद्रइवपर्वसु ॥ १० ॥ निष्प्रमाणशरीरः सलिलंघयिपुर्णवं ॥ बाहुभ्यां पीडयामास चरणाभ्यांचपर्वतं ॥ ११ ॥
सचचालाचलश्चाशुमुहूर्तंकपिपीडितः ॥ तरूणांपुष्पिताग्राणां सर्वपुष्पमशातयत् ॥ १२ ॥ तेनपादपमुक्तेनपुष्पौघेणसुगंधिना ॥
सर्वतः संवृतः शैलोवभौपुष्पमयोयथा ॥ १३ ॥ तेनचोत्तमवीर्येणपीड्यमानः सपर्वतः ॥ सलिलंसंप्रसुस्त्रावमदमत्तइवद्विपः ॥ १४ ॥
पीड्यमानस्तुवलिनामहेन्द्रस्तेनपर्वतः ॥ रीतीर्निवर्तयामासकांचनांजनराजतीः ॥ १५ ॥ मुमोचचशिलाः शैलोविशालाः समनः
शिलाः ॥ मध्यमेनार्चिषाजुष्टो धूमराजिरिवानलः ॥ १६ ॥ हरिणापीड्यमानेनपीड्यमानानिसर्वतः ॥ गुहाविष्टानिसत्वानिविने
दुर्विकृतैः स्वरैः ॥ १७ ॥ समहान्सत्वसन्नादः शैलपीडानिमित्तजः ॥ पृथिवींपूरयामासदिशश्चोपवनानिच ॥ १८ ॥ यस्येत्यध्याहारः ॥

मधूराजिरिवेति ह्रस्वपाठः ॥ तीर्थस्तु मध्यमेनार्चिषा मध्यमाख्ययाऽग्निजिह्वया जुष्टः विशिष्टोऽग्नि धूमराजीरिव धूमनिचयानिवेत्यर्थः धूमराजीरिवेति च पाठ इत्याह ॥
॥ १६ ॥ हरिणाहनुमता पीड्यमानेन पर्वतेन पीड्यमानानि सत्वानि ॥ १७ ॥ समहासत्वेति पाठे महासत्वा महाजंतवस्तेषां सन्नाद इति तीर्थः ॥ समहान्सत्वसन्नाद इति पाठांतरं ॥